

De eerste verplichting van iedere theosoof Professor J.E. van der Stok

Johan Ewald van der Stok (1880-1958) was helderziend, en heeft op het ITC in Naarden vele theosofische voordrachten gegeven en meerdere groepen geleid.

In september 2016 was er een 'Professor Van der Stok- dag' in Naarden. Dit artikel is een vertaling van zijn lezing *The Foremost Duty of Every Theosophist*.

Het is hard nodig dat de loges van de Theosophical Society (TS) een nieuw leven wordt ingeblazen, zodat ze theosofie op een praktische manier aan gaan pakken en voor de wereld aantrekkelijk maken. Daarvoor is het noodzakelijk om contact te hebben met onze omgeving, met bewegingen die min of meer hetzelfde doen als wij, met filosofieën en zelfs theologieën die hun invloed in onze beschaving verspreiden. We zijn teveel geabsorbeerd in een soort droom, in systemen en ideologieën, en veel te weinig gericht op de daad van voortdurende naastenliefde (exhaustive charity). Dat is het enige dat ertoe doet, en de wereld, zo gevangen in haar eigen zelfzuchtige neigingen, kan bevrijden.

Het leven heeft geweldige diepten, die men via het pad van de mysticus kan bereiken, niet via dat van de occultist. De belangrijkste basis van ieder werk is de diepte, de stilte, *sigè* zoals dit in oud Grieks werd genoemd. We zouden een duidelijk beeld kunnen maken van de mens, hard aan het werk in de wereld van objecten, de wereld van het bestaan, want daar is het dat de zilveren taak (the silvery deed) moet worden verricht.

Meditatie is nuttig om tot een duidelijk beeld te komen en om functionele verbindingen met de zogenaamde hogere functies (hoger manas, buddhi en atman) te maken, maar het is alleen vruchtbaar als meditatie verbonden is met het dharma van de mensheid. Een loge die zich de moeilijkheden van de wereld rondom niet aantrekt zal niets bereiken. Als we ons in onze studies en meditaties uit de wereld terugtrekken, dan werken we niet op een vruchtbare wijze, maar blijft alles steriel. Ook als we onszelf terugtrekken uit onze persoonlijkheid, die een werkelijke functie van het goddelijk vuur is in de werelden van bestaan, of uit onze individualiteit, die een functie van het goddelijk licht is, dan beknotten we de volledige mens en zijn zo gedoemd tot nutteloosheid. Dan is er de verderfelijke neiging van het 'ik ben ik', het systeem van op zichzelf gerichtheid dat tot hedonisme en uiteindelijk tot spiritueel zelfmisbruik leidt.

We zouden een ander woord voor 'ego' kunnen proberen te vinden, zonder enige neiging tot het zelf en tot egoïsme. We zouden kunnen proberen tot een nieuw concept van zijn te komen, aangepast aan de noden van onze tijd. We moeten onze ogen en harten openstellen voor het lijden in de wereld, en het opheffen daarvan.

Een groot deel van dit lijden wordt veroorzaakt door elementale krachten die voortkomen uit zelfzucht. Het heeft niets te maken met ware kracht (true power). Waarlijke kracht integreert en leidt tot de Absolute Wet. Elementale krachten leiden tot gevangenschap en houden je weg van wat juist en in overeenstemming met deze Absolute Wet is.

Theosofische loges zijn de cellen waaruit de TS is opgebouwd. De leden vormen deze cellen en daarom zouden we kunnen zoeken naar manieren waarop we theosofie een werkelijk onderdeel van ons leven maken, en de loges opwekken tot hun specifieke dharma. De loges kunnen instrumenten worden in de handen van de Meesters. Zij zijn de 'ongelukkige stichters' die de volle verantwoordelijkheid voor het welzijn van de TS op zich hebben genomen, wat een zware last op hun schouders is. We kunnen deze last wegnemen en alles doen om de loges tot leven te brengen. We zijn te introvert, te veel gericht op onze eigen problemen, op ons eigen voordeel en op onze eigen vooruitgang. Diep binnenin ons bevindt zich onze individualiteit, die we naar buiten kunnen brengen om anderen aan te bieden. Geven-tot-de-dood-erop-volgt is het normale en hoogstaande dharma van de mens!

Denken over onze toekomstige levens in hogere werelden en over het feit dat we slechts tijdelijk hier beneden zijn is escapisme, een vlucht voor onze verplichtingen en verantwoordelijkheden. Het grote werk is het bevorderen van de evolutie, de innerlijke groei van de mensheid zoals die op dit moment is. Magie is niet zozeer zich uitputten in goede werken, het is meer leven in de realiteit van het huidige moment. Neem de hele wereld, hoe hij er op het huidige moment voor staat, in oenschouw. Dit moment is de realiteit. De Meesters brengen de mens altijd in de realiteit van het moment. Uiteindelijk moet de mens tot de uiteindelijke uitputtende daad van liefdadigheid komen; dit komt voort uit eeuwigheid. Er zit een geweldige kracht in spontaniteit, in het moment, en dat is een geconcentreerde uitdrukking van eeuwigheid.

We zouden loges dus meer naar buiten kunnen laten keren; die zouden niet dogmatisch moeten zijn, maar begrip kunnen tonen voor het feit dat er verschillende lijnen zijn langs welke de wereld kan worden geholpen. Uiteindelijk zou iedere loge zijn eigen passende methode kunnen vinden. Probeer waarlijke contacten te leggen, geef liefde, geef op je eigen wijze onuitputtelijk aan de loge, zodat de loge op zijn eigen wijze onuitputtelijk kan geven. Het is juist het vuur van uniekheid van de leden dat loges kan bezielen en belevendigen. Op hun beurt bezielen de loges de TS, en zo wordt de TS een waarlijk instrument in de handen van onze oudere broeders.

Waarom richten we niet een groep op om te bestuderen hoe we het dharma van de loges naar buiten kunnen brengen? Zoek naar manieren, breng verschillende methodes naar voren, bevorder steeds dat contact met de wereld, innerlijk en uiterlijk, treed de wereld tegemoet, de wereld die theosofie zo hard nodig heeft.

Als we dit werk doelmatig ter hand nemen, en dat zal aangepast worden aan de plichten van de loges jegens hun omgeving, dan zullen de leden ook zelf grote voldoening ervaren. Dan zullen de loges levende kanalen worden, zal de TS opbloeien en zullen de Meesters trouw gediend worden.

Uit: *Talks and Addresses*, Reprint from St. Michael's News, 1949-1964
Vertaling: Saskia Campert.

